

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การเสนอผลการวิจัย เรื่อง การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
ส่วนกลาง ในโรงเรียนผู้ใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
ตามการรับรู้ของผู้บริหารและครูผู้สอน ครั้งนี้ ครอบคลุมสาระสำคัญต่าง ๆ คือ วัตถุประสงค์
ของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล
การวิจัยและข้อเสนอแนะ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัด
กรมการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านบริหาร ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่
ตามความคิดเห็นในกลุ่มผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และ
ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน
นิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านบริหาร
ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย มีจำนวนทั้งหมด 445 คน ได้แก่

1. ผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ หรือผู้ช่วยผู้บริหารโรงเรียนผู้ใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร
จำนวน 85 คน

2. ครูผู้สอน โคนัน ครูผู้สอนในมหาวิทยาลัยภาษาไทย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรวิทยาดงขี้เหล็ก มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ใช้สอบถามความคิดเห็นของ ผู้บริหารและครูผู้สอน มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating-Scale) โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัว อันได้แก่ เพศ อายุ ระดับ การศึกษา ตำแหน่ง ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในปัจจุบัน มีจำนวนทั้งหมด 7 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิดรวมกัน

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร ที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัด กรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ การนิเทศการศึกษาคำบริหาร มีจำนวนคำถามทั้งหมด 12 ข้อ , คำวินิจฉัยและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ มีจำนวน คำถามทั้งหมด 24 ข้อ ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating-Scale)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเองเป็นบางส่วน และส่วนที่เหลือได้ขอให้ ผู้ตอบแบบสอบถามส่งคืนทางไปรษณีย์ ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 382 ฉบับ จาก แบบสอบถามทั้งหมดจำนวน 445 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 87.82

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น ใช้การ วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบ

เทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นเกี่ยวกับการนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน โดยการใช้การทดสอบค่าที (t-test)

สรุปผลการวิจัย

ในการสรุปผลการวิจัย ผู้วิจัยได้แยกสรุปเป็น 3 ตอน คือ สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน และผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านบริหาร และด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

1.1 เพศ ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นหญิงมากกว่าเพศชาย โดยส่วนรวมเป็นหญิงร้อยละ 52.62 เป็นชายร้อยละ 47.38 เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารเป็นชายมากที่สุด ร้อยละ 61.67 และครูผู้สอนเป็นหญิงมากที่สุด ร้อยละ 55.28

1.2 อายุ อายุระหว่าง 31-40 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 40.00 รองลงไปมีอายุ 41-50 ปี ร้อยละ 31.93 อายุมากกว่า 50 ปี ร้อยละ 21.46 อายุ 21-30 ปี ร้อยละ 6.01 และอันดับสุดท้ายอายุต่ำกว่า 21 ปี ร้อยละ 0.50 เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารมีอายุมากกว่า 50 ปีมีมากที่สุด คือร้อยละ 56.60 ครูผู้สอนมีอายุ 31-40 ปีมีมากที่สุด คือร้อยละ 46.27

1.3 วุฒิการศึกษา วุฒิต่างการศึกษาระดับปริญญาตรีมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 5.76 วุฒิปริญญาโท ร้อยละ 2.36 เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คือร้อยละ 86.60 ครูผู้สอนมีวุฒิปริญญาตรีมากที่สุด คือร้อยละ 92.85

1.4 ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ ระยะเวลา 4-6 ปีมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 33.77 รองลงไปคือระยะเวลาต่ำกว่า 4 ปี ร้อยละ 19.37 ระยะเวลา 7-9 ปี ร้อยละ 14.14 ระยะเวลา 10-12 ปี ร้อยละ 16.49 และอันดับสุดท้ายระยะเวลา มากกว่า 12 ปีขึ้นไป เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารมีระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ต่ำกว่า 4 ปี และ 4-6 ปีมีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30 และครูผู้สอนมีระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ 4-6 ปี มีมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 34.47

ตอนที่ 2 การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัด
กรมการศึกษานอกโรงเรียน

ความคิดเห็นในกลุ่มผู้บริหารและกลุ่มครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา
ในโรงเรียนผู้ใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร ของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอก
โรงเรียน ด้านบริหาร และด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านบริหาร

1.1 ผู้บริหาร โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัด
กรมการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.23$)
แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางอยู่สองข้อ คือข้อ 7 มีความ
เข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนวปฏิบัติในการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{x} = 2.67$)
และข้อ 10 โค้ชแจ่งและเผยแพร่กฎ ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานการศึกษานอก
โรงเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าใจในแนวปฏิบัติ ($\bar{x} = 2.50$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านบริหาร
ของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการ
ศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ สรุปได้ดังนี้คือ

1.1.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านบริหาร จำแนกตามเพศ
(ตารางที่ 6) โดยเฉลี่ยผู้บริหารเพศชายมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัด
กรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการ
ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางอยู่หนึ่งข้อ คือข้อ 7 มีความเข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนว
ปฏิบัติในการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{x} = 2.57$) ส่วนผู้บริหารเพศหญิงมี
ความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงาน
นิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับ
ปานกลางอยู่สองข้อ คือข้อ 7 มีความเข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนวปฏิบัติในการนิเทศงาน

การศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{x} = 2.82$) และข้อ 10 โค้ชี่แจ่งและเผยแพร่กฎ ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าใจในแนวปฏิบัติ ($\bar{x} = 2.57$)

1.1.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ดำเนินการ จำแนกตามอายุ (ตารางที่ 8) โดยเฉลี่ยผู้บริหารที่มีอายุ 41-50 ปี และมากกว่า 50 ปี มีความคิดเห็นว่ ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณาารายข้อพบว่าผู้บริหารกลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี มีความคิดเห็นว่ ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางอยู่ 4 ข้อ คือ ข้อ 5 ปฏิบัติตามแผนงานหรือโครงการนิเทศที่กำหนดไว้ในแต่ละครั้งไ้ครบถ้วน ($\bar{x} = 2.53$) ข้อ 6 ใ้มีส่วนร่วมในการแนะนำโรงเรียน ผู้ใหญ่เพื่อกำหนดนโยบายงานค้ำบริหารและค้ำวิชาการ ($\bar{x} = 2.50$) ข้อ 7 มีความเข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนวปฏิบัติในการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{x} = 3.00$) และข้อ 10 โค้ชี่แจ่งและเผยแพร่กฎ ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าใจในแนวปฏิบัติ ($\bar{x} = 2.74$)

การที่ผู้บริหารกลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี มีความคิดเห็นว่ ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษายู่ใน ระดับปานกลางอยู่ 4 ข้อ ตามที่กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้น ทั้งนี้อาจเป็นเพราะศึกษานิเทศก์ ส่วนใหญ่มีอายุด้วเฉลี่ยมากกว่า 50 ปีขึ้นไป จึงทำให้สัมพันธ์ภาพในกลุ่มระหว่างศึกษานิเทศก์ ส่วนกลางและผู้บริหารกลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี ใ้ มีความคิด ความสนใจและทัศนคติคล้ายกัน และพูดกันรู้เรื่องเข้าใจง่าย ดังนั้น ผู้บริหารกลุ่มอายุมากกว่า 50 ปี จึงมองเห็นว่ ศึกษานิเทศก์ ส่วนกลางปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ วัฒน บุญยรัตนพันธ์ (2517 : 154) เกี่ยวกับอายุกับการเข้ามามีส่วนร่วม พบว่ คนที่มีอายุใกล้เคียงกัน ย่อมมี ความคิดความอ่าน ความสนใจ ความต้องการและความสามารถใกล้เคียงกัน สัมพันธ์ภาพใน กลุ่มจะดีและพูดกันรู้เรื่องเข้าใจง่าย ทัศนคติคล้ายกัน

1.1.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน คำนับบริหาร จำแนกตามระดับการศึกษา (ตารางที่ 10) โดยเฉลี่ยผู้บริหารระดับปริญญาตรีมีความคิดเห็นว่ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางอยู่สองข้อ คือ ข้อ 7 มีความเข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนวปฏิบัติในการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{x} = 2.56$) และข้อ 10 ใ้ค้แจ้แงและเผยแพร่กฎ ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าใจในแนวปฏิบัติ ($\bar{x} = 2.50$)

1.1.4 ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน คำนับบริหาร จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ (ตารางที่ 12) โดยเฉลี่ยผู้บริหารที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่มากกว่า 4 ปี เห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางอยู่สองข้อ คือ ข้อ 7 มีความเข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนวปฏิบัติในการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{x} = 2.83$) และข้อ 12 ใ้ค้พยายามทำให้ครูผู้สอนเกิดความสามัคคีกลมเกลียวกันขึ้น ($\bar{x} = 2.50$) ส่วนผู้บริหารที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ 4-6 ปี มีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางอยู่หนึ่งข้อ คือข้อ 7 มีความเข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนวปฏิบัติในการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{x} = 2.61$)

1.2 ครูผู้สอน โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษายู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.08$) และเมื่อพิจารณารายข้อพบว่าการปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยเช่นกัน

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาคำนับบริหารของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ สรุปได้ดังนี้คือ

1.2.1 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตำบลบริหาร จำแนกตามเพศ (ตารางที่ 6) โดยเฉลี่ยครูผู้สอนเพศชายมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางอยู่หนึ่งข้อ คือ ข้อ 7 มีความเข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนวปฏิบัติในการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน ($\bar{x} = 2.52$) ส่วนครูผู้สอนเพศหญิงมีความคิดเห็นโดยเฉลี่ยว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษายู่ในระดับน้อยทุกข้อ

1.2.2 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตำบลบริหาร จำแนกตามอายุ (ตารางที่ 8) โดยเฉลี่ยครูผู้สอนที่มีช่วงอายุ 21-30 ปี, 31-40 ปี, 41-50 ปี และมากกว่า 50 ปี มีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษายู่ในระดับน้อยทุกข้อ

1.2.3 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตำบลบริหาร จำแนกตามระดับการศึกษา (ตารางที่ 10) โดยเฉลี่ยครูผู้สอนระดับปริญญาตรีและระดับปริญญาโทมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียนปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ

1.2.4 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ตำบลบริหาร จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ (ตารางที่ 12) โดยเฉลี่ยครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ต่ำกว่า 4 ปี, 4-6 ปี, 7-9 ปี, 10-12 ปี และมากกว่า 12 ปี มีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อย แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่าครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่มากกว่า 12 ปี พบว่ามีการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลางอยู่หนึ่งข้อ คือ ข้อ 10 โค้ชแจจและเผยแพร่กฎ ระเบียบ คำสั่ง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ และเข้าใจในแนวปฏิบัติ ($\bar{x} = 2.55$)

การที่ครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่มากกว่า 12 ปี มีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ส่งกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับปานกลางอยู่ 1 ข้อ คือ ข้อ 10 โค้ชแจ่งและเผยแพร่กฎระเบียบคำสั่ง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับงานการศึกษานอกโรงเรียนให้ผู้เกี่ยวข้องทราบและเข้าใจในแนวปฏิบัติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่มากกว่า 12 ปี ได้เห็นการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อยู่บ่อย ๆ และโค้ชมีโอกาสคุ้นเคยกัน มีการพูดคุยจาปรักษาหรือกันอยู่เสมอ จึงทำให้มองเห็นว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ส่งกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่

2.1 ผู้บริหาร โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ส่งกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.95$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ ของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ส่งกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ สรุปได้ดังนี้คือ

2.1.1 ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ส่งกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ จำแนกตามเพศ (ตารางที่ 7) โดยเฉลี่ยผู้บริหารเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ส่งกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ($\bar{x} = 1.65$, $\bar{x} = 1.52$) ตามลำดับ

2.1.2 ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ส่งกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ จำแนกตามอายุ (ตารางที่ 9) โดยเฉลี่ยผู้บริหารทุกกลุ่มอายุ (41-50 ปี,

มากกว่า 50 ปี) มีความคิดเห็นว่าคุณานีเทศกส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ($\bar{x} = 1.48, \bar{y} = 1.62$) ตามลำดับ

2.1.3 ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานีเทศกส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา (ตารางที่ 11) โดยเฉลี่ยผู้บริหารระดับปริญญาตรี มีความคิดเห็นว่าคุณานีเทศกส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ($\bar{x} = 1.65$)

2.1.4 ความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานีเทศกส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ (ตารางที่ 13) โดยเฉลี่ยผู้บริหารที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ต่ำกว่า 4 ปี และ 4-6 ปี มีความคิดเห็นว่าคุณานีเทศกส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ($\bar{x} = 1.83, \bar{y} = 1.61$) ตามลำดับ

2.2 ครูผู้สอน โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่าคุณานีเทศกส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.92$)

เมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ ของศึกษานีเทศกส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ สรุปได้ดังนี้คือ

2.2.1 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานีเทศกส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ จำแนกตามเพศ (ตารางที่ 7) โดยเฉลี่ยครูผู้สอนเพศชายและหญิงมีความคิดเห็นว่าคุณานีเทศกส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ($\bar{x} = 1.77, \bar{y} = 1.59$) ตามลำดับ

2.2.2 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ จำแนกตามอายุ (ตารางที่ 9) โดยเฉลี่ยครูผู้สอนทุกกลุ่มอายุ (21-30 ปี, 31-40 ปี, 41-50 ปี และมากกว่า 50 ปี) มีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ($\bar{x} = 1.22$, $\bar{x} = 1.73$, $\bar{x} = 1.61$, $\bar{x} = 1.69$) ตามลำดับ

2.2.3 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ จำแนกตามระดับการศึกษา (ตารางที่ 11) โดยเฉลี่ยครูผู้สอนระดับปริญญาตรี และระดับปริญญาโท มีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ($\bar{x} = 1.77$, $\bar{x} = 1.25$) ตามลำดับ

2.2.4 ความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ จำแนกตามระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ (ตารางที่ 13) โดยเฉลี่ยครูผู้สอนที่มีระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่น้อยกว่า 4 ปี, 4-6 ปี, 7-9 ปี, 10-12 ปี และมากกว่า 12 ปี มีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับน้อยทุกข้อ ($\bar{x} = 1.64$, $\bar{x} = 1.74$, $\bar{x} = 1.72$, $\bar{x} = 1.63$, $\bar{x} = 1.73$) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านบริหาร และด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ สรุปผลได้ดังนี้คือ

1. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านบริหาร (ตารางที่ 14)

1.1 ผู้บริหาร โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.23$)

1.2 ครูผู้สอน โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 2.08$)

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านบริหาร ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร และครูผู้สอนเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านบริหาร ของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในแต่ละข้อพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพียง 2 เรื่อง คือ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง 2 เรื่อง คือ (1) ศึกษานิเทศก์ได้แจ้งแผนการนิเทศให้ทราบล่วงหน้าก่อนการนิเทศ และ (2) ศึกษานิเทศก์มีความเข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนวปฏิบัติในการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียน

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ด้านวิชาการ และปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหม่ (ตารางที่ 15)

2.1 ผู้บริหาร โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.95$)

2.2 ครูผู้สอน โดยส่วนรวมมีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ($\bar{x} = 1.92$)

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหาร และครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ ของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ในแต่ละข้อพบว่าความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. สถานภาพของประชากรที่ตอบแบบสอบถาม

จากการศึกษาสถานภาพของประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 382 คน

พบว่า

- โดยส่วนรวมเป็นเพศหญิง เมื่อจำแนกตามกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารเป็นชายมากที่สุด ร้อยละ 61.67 และครูผู้สอนเป็นหญิงมากที่สุด ร้อยละ 55.28
- อายุ โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 45 ปี โดยผู้บริหารมีอายุมากกว่า 50 ปี มีมากที่สุด และครูผู้สอนมีอายุ 31-40 ปี มีมากที่สุด
- วุฒิการศึกษา วุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมีมากที่สุด
- ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนผู้ใหญ่ ระยะเวลา 4-6 ปี มีมากที่สุด

ซึ่งสอดคล้องใกล้เคียงกับการวิจัยของ เนียมจพร ใช้เทียมศิลป์ (2526 : 124) ที่ได้สรุปในรายงานวิจัย "บทบาทที่คาดหวังและที่ปฏิบัติจริงของผู้สอนการศึกษาผู้ใหญ่แบบ

เบ็คเสรีจระกัษที่ 3-4 ตามกัษณะของเจ้าหน้าที่กรมการศึกษานอกโรงเรียน ผู้บริหาร ครูผู้สอน และนักศึกษาคูใหญ่ ในเขตกรุงเทพรมหานคร" เกี่ยวกับสัณณภาพของประชากรที่คอบแบบสอบดาม กัษนี้

- ผู้บริหาร เป็นเพศชายมากที่สุด และครูผู้สอนเป็นหญิง
 - อายุ โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 45 ปี โดยผู้บริหารมีอายุ 46-55 ปี และครูผู้สอนมีอายุ 26-35 ปี
 - วุฒิการศึกษาวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรีมีมากที่สุด
 - ระยะเวลาการปฏิบัติงานในโรงเรียนคูใหญ่ ระยะเวลา 2-5 ปี เป็นส่วนใหญ่
- นอกจากนี้ ยังสอบคคลองกัษการวิจัยของ ศุภลัษณ์ สุหาทอง

(2525 : 144) พบว่า "ผู้บริหารจะเป็นเพศชายมากที่สุด มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาตรี และมีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 1-5 ปี เป็นส่วนใหญ่"

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ประชากรโดยสัณณรวมเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีวุฒิปริญญาตรี อายุ 31-40 ปี และคัษรงคัษแหน่ง 4-6 ปี จะเห็นว่าเป็นบุคคลที่กัษลัษณ์อยู่ในวัยทำงาน สามารถปฏิบัติงานได้เต็มที่และมีประสบบการณัศหอบสมควร ซึ่งจากประสบบการณัศการทำงานของผู้วิจัยเห็นว่าเป็นวัยที่มีความกระตือรือลัน มีความรบัศคชอบคอบทหน้าที่การงานสูง จึงนัศเชื่อว่าประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นบุคคลที่มีความมุ่งหวังอยากให้การเรียนการสอนในโรงเรียนคูใหญ่คัษเนินไปอย่างมีประสิทธิภัพ จึงคัษคหวังว่าศึกษานิเทศก์จะเป็นผู้มีความรู้สูง มีประสบบการณัศ มีทักษะในการนิเทศ มีมนุษยสัมพันธ์ เกิดประสิทธิผลศคอบการจัศการศึกษาศองโรงเรียนคูใหญ่ ซึ่งผู้วิจัยเห็นวาศศึกษานิเทศก์จึงควรมีความรู้ความสามารถในเชิงวิชาการสูงกว่าครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ไศรับการนิเทศ ศศึกษานิเทศก์จึงคอบมีการพัฒนาตนเองให้เป็นที่ศรัศธา เชื่อถือและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อรบัปรุงสัณณการณัศต่าง ๆ ของโรงเรียนคูใหญ่ ผู้บริหารและครูผู้สอนให้อยู่ในแนวที่ตังปรารดนา โดยพยายามศึกษาศหาความรู้เพิ่มเติมาจาก การอบรรมหรือศึกษาคอบ ทังนี้ เพื่อศศึกษานิเทศก์จะไศเป็นผู้ที่มีความรู้สูง มีประสบบการณัศ ซึ่งจะส่งผลศคอบการจัศการศึกษานอกโรงเรียนในโรงเรียนคูใหญ่ให้เกิดประสิทธิภัพสูง ตังสุนทร สุนันท์ชัย (2525 : 5) กลาวไว้วา "การนิเทศการศึกษาศไมควรรใช้วิธีการบั้งกับแค่ควรรใช้วิธีการแห่งปัญญา ศศึกษานิเทศก์ควรรเป็นผู้นำทางวิชาการ และวางคนให้ครูเลื่อมใสศรัศธากอน การนิเทศการศึกษาศจึงจะบรรลุลุผลศค"

2. ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน

จากการวิจัยพบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง
สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อยทั้งด้านบริหาร และ
ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ ซึ่งผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับการวิจัยของ
ศุภลักษณ์ กุหาทอง (2525 : 9) พบว่า "ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครูผู้สอน และศึกษานิเทศก์
เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ ในด้านนิเทศการสอนในโรงเรียน ด้าน
พัฒนาหลักสูตร ด้านบริหารงานทางวิชาการ ด้านศึกษาทดลองวิจัยและเขียนบทความทางวิชาการ
และด้านบริการทางการศึกษา ของศึกษานิเทศก์ อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน" ซึ่งสอดคล้องกับการวิจัย
ของ ชัยวัฒน์ วรรณพงษ์ (2521 : 9-11) พบว่า "การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์
จังหวัดตามหน้าที่นิเทศตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยศึกษานิเทศก์ พ.ศ. 2519 ซึ่ง
กำหนดหน้าที่ไว้ 10 ประการ ตามความคิดเห็นของกลุ่มครูใหญ่และครูผู้สอน ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์
ปฏิบัติงานตามหน้าที่นั้นน้อยทุกด้าน" และยังสอดคล้องกับการวิจัยของ อีรเทพ ทองสดีชัย
(2515 : 9-11) ในส่วนที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาบางส่วน สรุปว่า "การปฏิบัติงาน
จริงของศึกษานิเทศก์เกี่ยวกับการนิเทศและตรวจเยี่ยมโรงเรียน ชั้นเรียน การสังเกตการสอน
การประชุมครู การแนะนำการเรียนการสอน การแนะนำรายหมวกวิชา การแนะนำในเรื่อง
ที่จะทำการนิเทศ การพบปะสังสรรค์กับครู ปรากฏว่าศึกษานิเทศก์ปฏิบัติน้อยเกินความคาดหมาย
และไม่สนองความต้องการของครู"

เมื่อทดสอบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง 2 กลุ่ม ปรากฏว่าผลการวิจัย
ขัดแย้งกับสมมุติฐานทั้งสองด้าน คือ ด้านบริหาร และด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียน
ผู้ใหญ่ นั่นคือ ผู้บริหาร และครูผู้สอน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่
ระดับ .05

เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายข้อแล้ว พบว่ากลุ่มผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความคิดเห็น
แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาด้านบริหาร
ของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน เพียง 2 เรื่อง คือ ผู้บริหารมี

ความคิดเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลางปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง เพียง 2 เรื่อง คือ (1) ศึกษานิเทศก์ได้แจ้งแผนการนิเทศให้ทราบล่วงหน้าก่อนการนิเทศ และ (2) ศึกษานิเทศก์มีความเข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนวปฏิบัติในการนิเทศงานการศึกษาออกโรงเรียน

การที่ผู้บริหารมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาตามบริหารของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษาออกโรงเรียน แตกต่างจากครูผู้สอน เพียง 2 เรื่อง ดังที่กล่าวมาข้างต้น นั้น อาจเป็นไปได้ในกรณีที่ว่าก่อนที่ศึกษานิเทศก์จะออกปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่ ศึกษานิเทศก์จะต้องแจ้งแผนการนิเทศให้ทราบล่วงหน้าก่อนออกนิเทศให้ กับผู้บริหารให้ทราบ ซึ่งในกรณีดังกล่าวครูผู้สอนอาจจะไม่ทราบมาก่อน และผู้บริหารอาจจะมีงานรัดตัวและไม่ได้แจ้งให้ครูผู้สอนทราบ ส่วนในเรื่องศึกษานิเทศก์มีความเข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนวปฏิบัติในการนิเทศงานการศึกษาออกโรงเรียน นั้น น่าจะเชื่อได้ว่าผู้บริหารอาจมองเห็นว่าผู้ปฏิบัติงานในหน้าที่ใด ๆ ก็ตามย่อมจะมีความเข้าใจในหน้าที่ บทบาทและแนวปฏิบัติงานของตนเองเป็นอย่างดี

ส่วนด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นั่นคือ ผู้บริหารกับครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษาออกโรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย

อนึ่ง ปริมาณงานที่จะปฏิบัติจะมากน้อยเพียงใด อาจขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายด้านซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งของการบริหารงาน คือ บุคลากร การจัดการ งบประมาณ และวัสดุอุปกรณ์ ดังที่ ภิญโญ สาธิต (2517 : 17) กล่าวไว้ว่า "หน่วยงานใดก็ตามจะดำเนินงานใดอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล จะต้องมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ 4 ประการ คือ บุคคล เงินงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และการจัดการ"

นอกจากนี้ การที่ผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นว่าการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษาออกโรงเรียน อยู่ในระดับน้อยนั้น เนื่องมาจากจำนวนศึกษานิเทศก์ต่อจำนวนครูผู้สอน และโรงเรียนผู้ใหญ่ไม่ได้สัดส่วนกัน ศึกษานิเทศก์มีจำนวน

น้อยเมื่อเทียบกับจำนวนครูผู้สอน กล่าวคือ มีศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง จำนวน 58 คน ต่อ
 ครูผู้สอนโรงเรียนผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร จำนวน 21 เขต รวม 1,374 คน ประกอบด้วย
 ศึกษานิเทศก์ จำนวน 58 คน ซึ่งมีโคทำหน้าที่ศึกษานิเทศก์แต่เพียงอย่างเดียว เพราะต้องรับ
 ผิดชอบงานอื่น ๆ ตามที่กรมการศึกษานอกโรงเรียนมอบหมาย เช่น ไปช่วยราชการสำนักงาน
 เลขาธิการกรม, สำนักผู้ตรวจราชการกรม, กองปฏิบัติการและกองพัฒนาการศึกษานอกโรงเรียน
 จึงทำให้จำนวนศึกษานิเทศก์ลดลง นอกจากนี้ บางครั้งกรมการศึกษานอกโรงเรียนยังมอบหมาย
 งานราชการเร่งด่วนให้ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติ จึงทำให้การออกนิเทศตามโรงเรียนผู้ใหญ่ ใน
 กรุงเทพมหานคร ไม่เป็นไปตามแผนปฏิบัติงานที่วางไว้ ดังนั้น เมื่อศึกษานิเทศก์มีน้อย โอกาส
 ที่จะโคปฏิบัติงานนิเทศในแต่ละโรงเรียนแต่ละป้อมจะค่อนข้างน้อยและไม่ทั่วถึง ทำให้ครูผู้สอนและ
 ผู้บริหารมองเห็นว่าการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน
 อยู่ในระคน้อย ดังที่ ฉวีวรรณ มหาทัณฑ์ (ม.ป.ป. : 105) สรุปรว่า "งานในหน้าที่ของ
 ศึกษานิเทศก์ที่ได้รับมอบหมายมีขอบเขตกว้างขวางมากจนทำให้ไม่แน่ใจว่างานที่ทำไปนั้นมี
 คุณภาพตรงตามเป้าหมายการนิเทศการศึกษาตามที่กรมสามัญศึกษากำหนดไว้" เมื่อหน้าที่ที่
 ศึกษานิเทศก์ปฏิบัติมีมากเกินไป ปริมาณงานที่ศึกษานิเทศก์โคปฏิบัติออกไปย่อมไม่ครอบคลุมงาน
 ทั้งหมดโค นอกจากนี้ ผู้วิจัยยังเห็นว่าจำนวนผู้บริหารและครูผู้สอนอีกเป็นจำนวนไม่น้อยที่ยัง
 มีความเข้าใจในการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาไม่ถูกต้อง โดยเข้าใจว่ากิจกรรมการนิเทศมี
 เพียงการที่ศึกษานิเทศก์ออกไปเยี่ยมเยียนให้คำแนะนำที่โรงเรียนเท่านั้น ซึ่งสอดคล้องกับ
 ความเห็นของ โสภณ จันทรมัย (อ้างถึงใน ศุภลักษณ์ กุหาทอง, 2525 : 157) ที่กล่าว
 ไว้ว่า

....การนิเทศการศึกษาที่มุ่งจะให้ได้รับผลสำเร็จความความมุ่งหมายทุกประการนั้น
 เป็นไปโคยาก บางทีมักจะมีเรื่องตัวบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้องของควยเสมอ และมีอุปสรรค
 กำนอื่น ๆ หอควร อุปสรรคที่สำคัญที่สุดของการนิเทศการศึกษา โคแก่ บุคลากร
 ซึ่งเป็นอัตรากำลังของหนวยงานไม่เพียงพอกับความต้องการ เพราะชอบช่ายของ
 งานกว้างขวาง มีโรงเรียนอยู่ในความรับผิดชอบมากเกินไป หรืออีกส่วนหนึ่ง
 ศึกษานิเทศก์ยังเป็นบุคคลไม่ถึงขั้นที่โคองการ เปนคนว่า ขาดความชำนาญและ
 ประสบการณ์ด้านต่าง ๆ บุคลิกภาพไม่เหมาะสม ไม่เป็นที่น่าสนใจ ครุบางส่วน
 ยังมีความคิดเห็นขัดแย้งกับศึกษานิเทศก์ มองภาพพจน์ของศึกษานิเทศก์ไปในทางจับผิด
 นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางงบประมาณ ขาดอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการนิเทศ
 การศึกษา . . .

ประเด็นสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้วิจัยมองเห็นว่ามีความจำเป็นและสำคัญมากต่อการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษา คือ ศึกษานิเทศก์จะสามารถปฏิบัติงานได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณสมบัติความสามารถส่วนตัวของศึกษานิเทศก์เองว่าสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่รับผิดชอบได้มากน้อยเพียงใด มีประสิทธิภาพหรือไม่ เนื่องจากประสิทธิภาพการนิเทศงานของศึกษานิเทศก์จะมีมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับความสามารถในการกระตุ้นและนำผู้อื่นของศึกษานิเทศก์ ถ้าศึกษานิเทศก์มีความสามารถในการที่จะกระตุ้นและทำให้ผู้อื่นเห็นคล้อยหรือยอมรับข้อนิเทศของตนสูง ประสิทธิภาพของการนิเทศก็จะสูงตามไปด้วย แต่ถ้าความสามารถดังกล่าวของศึกษานิเทศก์ต่ำ ประสิทธิภาพของการนิเทศก็จะต่ำลงไปด้วย การที่องค์กรประกอบ "การกระตุ้นและนำผู้อื่น" เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการนิเทศ อาจเป็นเพราะว่าศึกษานิเทศก์ค่านการศึกษานี้มิได้มีอำนาจทางตำแหน่งบริหาร ไม่มีอำนาจในการสั่งการ ดังนั้น ศึกษานิเทศก์ค่านการศึกษาก็จำเป็นต้องมีความสามารถในการกระตุ้นและนำผู้อื่น มีความสามารถในการพูดชักจูงโน้มน้าวให้ผู้บริหารนิเทศยอมรับและปฏิบัติตามข้อชี้แนะของตน (ภิญโญ สาร 2517 : 415)

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่าการนิเทศงานการศึกษานอกโรงเรียนในโรงเรียนผู้ใหญ่ จะเกิดประสิทธิภาพมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับศึกษานิเทศก์ว่าจะได้รับการยอมรับจากครูผู้สอนและผู้บริหารมากเพียงใด ถ้าศึกษานิเทศก์ได้รับการยอมรับสูง ประสิทธิภาพการนิเทศก็จะสูงตามไปด้วย เพราะการได้รับการยอมรับจะนำไปสู่การได้รับความร่วมมือในการทำงานกับบุคคลที่ร่วมทำงานด้วย ดังนั้น ศึกษานิเทศก์ต้องสร้างคุณลักษณะความสามารถของตนเองให้เป็นที่เชื่อถือศรัทธาของครู การปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาก็จะได้รับการยอมรับ เพราะความศรัทธาเลื่อมใสยอมเป็นทางนำไปสู่ความเชื่อถือนิยมปฏิบัติตาม อันจะเป็นผลให้ครูผู้สอนนำข้อนิเทศไปปฏิบัติ ทั้งผลการศึกษาของ ชุม สีสู่ช (2523 : 123) พบว่า "หากครูศรัทธาและยอมรับศึกษานิเทศก์แล้ว การร่วมงานระหว่างศึกษานิเทศก์กับครูก็จะราบรื่น" ในขณะเดียวกันการศึกษาทางจิตวิทยาโดย Maslow (อ้างถึงใน ศุภธินี ศรีสุวรรณ, 2530 : 62) ได้กำหนดให้ความต้องการเกี่ยวกับการได้รับการยอมรับมีเกียรติยศชื่อเสียงเป็นความต้องการขั้นที่ 4 ของมนุษย์ หากความต้องการขั้นนี้ได้รับการตอบสนอง ก็จะนำไปสู่ความพึงพอใจในทางตรงข้ามหากไม่ได้รับการตอบสนอง มนุษย์ก็จะเกิดความคับข้องใจ ในหน่วยงานหรือ

องค์การใดก็ตามที่บุคลากรในหน่วยงานไม่ได้รับการตอบสนองในค่านี้นี้ ก็จะนำไปสู่พฤติกรรมของการไม่ให้ความร่วมมือ ความซัดเซง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน

สิ่งที่กล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยเห็นว่าหนทางที่จะแก้ไขปัญหานี้ในเรื่องที่ผู้บริหารและครูผู้สอนเห็นว่าศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง ส่งกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียน ปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาอยู่ในระดับน้อย ก็โดยการขอจัดสรรอัตรากำลังของศึกษานิเทศก์ใหม่จำนวนเพียงพอกับจำนวนโรงเรียนผู้ใหญ่ที่รับผิดชอบในการนิเทศการศึกษา พยายามคัดเลือกบุคลากรที่มาดำรงตำแหน่งศึกษานิเทศก์ให้โดยบุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการนิเทศการศึกษา โดยกำหนดหลักเกณฑ์วิธีการคัดเลือกที่ดีมาตรฐาน เมื่อได้บุคคลเข้ามาปฏิบัติหน้าที่ศึกษานิเทศก์แล้วก็ต้องพยายามหาทางส่งเสริมให้ศึกษานิเทศก์มีความรู้ทางวิชาการเป็นเลิศอยู่เสมอ เป็นผู้นำครูผู้สอนในทางวิชาการ ทั้งนี้เพราะศึกษานิเทศก์มักจะได้รับ การคาดหวังจากผู้บริหารและครูผู้สอน ตลอดจนบุคลากรอื่น ๆ ว่าเป็นผู้ที่รอบรู้ทางด้านวิชาการและการบริหาร เป็นที่พึ่งแก่เขาในทุกสถานการณ์ นอกจากนี้ศึกษานิเทศก์ยังต้องอุทิศตนให้กับงานนิเทศการศึกษา ดัง วิทยุ สาธิต (2519 : 175) กล่าวว่า "ศึกษานิเทศก์คือผู้ให้บริการ" สอดคล้องกับการศึกษาของ อคัมส์ และโบวี (1957 : pp. 211-215) พบว่า "การนิเทศการศึกษามีหน้าที่เกี่ยวกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน ศึกษานิเทศก์มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงคือการให้บริการแก่ครู ไม่ใช่เป็นผู้บังคับบัญชา" นอกจากนี้ ยังต้องคำนึงเป็นหลักอยู่เสมอว่า "การนิเทศการศึกษาคือปรัชญา การนิเทศการศึกษาต้องการความร่วมมือ การนิเทศการศึกษาเป็นงานสร้างสรรค์ และการนิเทศการศึกษายังให้เกิดผลในทางบวก (กรมสามัญศึกษา, หน่วยศึกษานิเทศก์ ม.ป.ป. : 27) นอกจากนี้ ศึกษานิเทศก์จะต้องมีการวางแผนการปฏิบัติงานในรูปแบบของโครงการปฏิบัติงานที่รัดกุม รอบคอบทุกลำดับขั้น เมื่อการปฏิบัติงานตามโครงการต่าง ๆ เสร็จสิ้นแล้ว ศึกษานิเทศก์จะต้องมีการติดตามผลการปฏิบัติงานทุกครั้ง เพื่อนำผลมาปรับปรุงแก้ไขให้งานดียิ่งขึ้นต่อไป โดยใช้หลักการ กระบวนการ เทคนิค วิธีการ กิจกรรมต่าง ๆ ทางการนิเทศมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ และใช้ให้เหมาะสมกับแต่ละสถานที่ด้วย ก็จะทำให้งานนิเทศการศึกษาสามารถช่วยให้อาจารย์จัดการศึกษาในโรงเรียนผู้ใหญ่ในกรุงเทพมหานคร บรรลุตามจุดหมายได้

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ทำให้มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. กรรมการศึกษานอกโรงเรียนควรจะหามาตรการที่จะส่งเสริมและสนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ได้มีโอกาสร่วมประชุมกับผู้บริหาร และครูผู้สอน ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับระเบียบและวิธีดำเนินงาน ตลอดจนวิจัยปัญหาและอุปสรรคในด้านการบริหาร ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ ให้สามารถบริการเป็นที่พึงพอใจของผู้บริหาร ครูผู้สอนและผู้รับการนิเทศ

2. กรรมการศึกษานอกโรงเรียนควรขอจัดสรรอัตรากำลังของศึกษานิเทศก์ใหม่จำนวนเพียงพอกับจำนวนโรงเรียนผู้ใหญ่ เพื่อให้สามารถให้บริการทางการนิเทศได้อย่างทั่วถึง

3. กรรมการศึกษานอกโรงเรียนควรสนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ได้วางแผนและสำรวจวิจัยความต้องการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาตามบริหาร ด้านวิชาการและปฏิบัติการของโรงเรียนผู้ใหญ่ เพื่อให้สอดคล้องและสนองกับความต้องการของผู้บริหารและครูผู้สอน

4. หน่วยงานศึกษานิเทศก์ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้ศึกษานิเทศก์ได้เข้ารับการอบรมกับหน่วยงานอื่นมากยิ่งขึ้น หรือจัดอบรมเพื่อเพิ่มพูนความรู้ทางวิชาการแก่ศึกษานิเทศก์อยู่เสมอ ทั้งนี้เพราะศึกษานิเทศก์จะได้รับการคาดหวังว่าเป็นผู้รอบรู้ในด้านการจัดการบริหาร

ข้อเสนอแนะสำหรับแนวทางการวิจัยที่จะทำให้การศึกษาในคานนี้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น

1. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับการปฏิบัติงานนิเทศการศึกษาของศึกษานิเทศก์ส่วนกลาง เฉพาะในโรงเรียนผู้ใหญ่ ในกรุงเทพมหานคร ต่อไปควรจะได้ทำการวิจัยการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ประจำภาค ซึ่งรับผิดชอบในการดูแลและให้คำแนะนำการจัดกิจกรรมของโรงเรียนผู้ใหญ่ในจังหวัดในเขตรับผิดชอบ เพื่อนำมาผลมาปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของการนิเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. ควรทำการวิจัยในเรื่องเกี่ยวกับพฤติกรรมทางการนิเทศการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์
3. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบที่เหมาะสมของกรนิเทศการศึกษาของ
ศึกษานิเทศก์ กรมการศึกษานอกโรงเรียน
4. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับเกณฑ์ประเมินผลการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์
กรมการศึกษานอกโรงเรียน

ศูนย์วิทยพัทยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย